

เศรษฐกิจไทยในระเบียบโลกใหม่: การนำทางด้วยผู้นำที่คุ้นเคยในโลกที่ไม่คุ้นชิน

Source: Illustration by Ben Jennings, The Guardian

“ความสามารถในการปรับตัวของประเทศไทยจะเป็นกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จ ภายใต้สถานการณ์ผู้นำคนเดิมในโลกที่ไม่เหมือนเดิม”

ทรมป์ 2.0: ผู้นำคนเดิมในโลกที่ไม่เหมือนเดิม

การกลับมาดำรงตำแหน่งของโดนัลด์ ทรัมป์สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินนโยบายที่มุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ และลัทธิกีดกันทางการค้าอย่างต่อเนื่อง โดยนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการนำภาคการผลิตกลับประเทศ การเพิ่มภาษีศุลกากร และการควบคุมเทคโนโลยีอย่างเข้มงวดจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั่วโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นผู้เล่นสำคัญในห่วงโซ่อุปทานระดับโลก การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เรียกร้องให้มีการทบทวนกลยุทธ์อย่างลึกซึ้งและรอบคอบ

จากการดำรงตำแหน่งครั้งแรกของทรัมป์ในครั้งนี้แตกต่างไปจากครั้งก่อน โดยในปัจจุบันเศรษฐกิจโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบจากการระบาดของโควิด-19 สงครามการค้าที่รุนแรงขึ้นระหว่างสหรัฐฯ และจีน และการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์

ระหว่างประเทศที่ส่งผลต่อเส้นทางการค้าและการลงทุน ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งรับมือกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสำคัญอย่าง อิเล็กทรอนิกส์และยานยนต์ ซึ่งกำลังเผชิญแรงกดดันจากภาษีที่สูงขึ้นและการแข่งขันในระดับโลกที่เพิ่มขึ้น

คำถามสำคัญที่ประเทศไทยต้องตอบ คือ จะปรับตัวอย่างไรกับโลกที่มีผู้นำคนเดิม แต่สถานการณ์กลับเปลี่ยนไปอย่างไม่คุ้นชิน ประเทศไทยสามารถใช้โอกาสนี้เพื่อสร้างเศรษฐกิจที่มีความยืดหยุ่นและยั่งยืนมากยิ่งขึ้นได้หรือไม่?

อาเซียน: ความหวังใหม่ท่ามกลางความท้าทายของการค้าโลก

นับตั้งแต่ความตึงเครียดทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนทวีความรุนแรงขึ้นในปี 2018 อาเซียนได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปรับตัวอย่างโดดเด่น โดยยังคงรักษาบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจโลก กองทุน

การเงินระหว่างประเทศ (IMF) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสามารถของอาเซียนในการรักษาความสัมพันธ์ด้านการค้าและการลงทุนกับทั้งสองประเทศอย่างมั่นคง พร้อมทั้งเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดของการนำเข้าสินค้าจากจีนและสหรัฐฯ อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสะท้อนถึงความยืดหยุ่นและความสำคัญของภูมิภาคนี้ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก

ประเทศในอาเซียนได้ใช้ประโยชน์จากความขัดแย้งทางการค้าโดยการกระจายสินค้าส่งออก ขยายตลาดใหม่ ๆ และเพิ่มกำลังการผลิตเพื่อลดต้นทุน ซึ่งช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้ การเชื่อมโยงที่แข็งแกร่งกับห่วงโซ่คุณค่าโลก (Global Value Chains) และนโยบายการลงทุนจากต่างประเทศที่ยืดหยุ่นยังสนับสนุนศักยภาพในการปรับตัวของอาเซียน ความพยายามเหล่านี้ไม่เพียงแต่สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจใหม่ ๆ แต่ยังเพิ่มความน่าดึงดูดใจของภูมิภาคสำหรับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI)

สำหรับประเทศไทย ในฐานะสมาชิกของอาเซียน มีโอกาสที่จะได้รับประโยชน์จากพลวัตเหล่านี้ โดยอาศัยนโยบายการค้าที่มีความยืดหยุ่น ข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ และห่วงโซ่อุปทานระดับภูมิภาคที่แข็งแกร่ง ประเทศไทยสามารถยกระดับบทบาทของตนในระบบการค้าในภูมิภาคได้มากยิ่งขึ้น ท่ามกลางการที่ผู้เล่นในเวทีโลกกำลังมองหาทางเลือกอื่นนอกเหนือจากจีน การวางตำแหน่งเชิงกลยุทธ์ของอาเซียนจึงเปิดโอกาสให้ประเทศไทยสามารถสร้างความมั่นคงในเวทีการค้าที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ได้

จากวอชิงตันสู่กรุงเทพฯ: แรงกระเพื่อมจากนโยบายของทรัมป์

การกลับมาดำรงตำแหน่งของโดนัลด์ ทรัมป์อีกครั้ง เป็นสัญญาณการกลับสู่นโยบายที่คุ้นเคย เช่น สงครามการค้า และมาตรการกีดกันทางการค้า แต่ในขณะเดียวกันก็สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปรับตัวต่อภูมิทัศน์เศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในฐานะประเทศที่พึ่งพาการส่งออกเป็นหลัก ประเทศไทยกำลังเผชิญแรงกดดันใหม่ ๆ จากการเปลี่ยนแปลงในพันธมิตร ภาษีศุลกากร และพลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์ การ

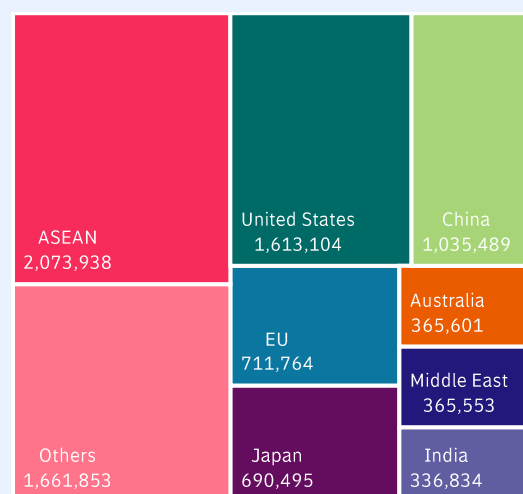
เปลี่ยนแปลงเหล่านี้ไม่เพียงแต่ท้าทายความสามารถในการแข่งขันของไทยในตลาดโลก แต่ยังส่งผลต่อทิศทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ซึ่งต้องการการตอบสนองที่รวดเร็วและมีกลยุทธ์จากทั้งภาครัฐและเอกชน

ความท้าทายด้านภาษีศุลกากร

ในยุค "ทรัมป์ 2.0" อัตราภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าจากจีนและประเทศอื่น ๆ คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยภาษีสินค้าจากจีนอาจสูงถึง 60% และสำหรับสินค้าจากประเทศอื่น ๆ อยู่ระหว่าง 10%-20% มาตรการเหล่านี้อาจชะลอการค้าโลก และนำไปสู่การทะลักของสินค้าจีนที่มีราคาต่ำกว่าเข้าสู่ตลาดไทย การแข่งขันที่เพิ่มขึ้นนี้อาจส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและการส่งออกของไทย โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมสำคัญ เช่น อิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วนยานยนต์

สหรัฐฯ ยังคงเป็นตลาดส่งออกที่ใหญ่ที่สุดของไทย โดยในช่วงสามไตรมาสแรกของปี 2024 มูลค่าการส่งออกไปสหรัฐฯ อยู่ที่ 1.61 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้น 17.54% จากปีที่แล้ว อย่างไรก็ตาม สหรัฐฯ อาจกำหนดภาษีต่อประเทศที่มีดุลการค้าที่เสียเปรียบ โดยประเทศไทยซึ่งอยู่ในอันดับที่ 11 อาจเป็นเป้าหมาย การเผชิญหน้าสถานการณ์นี้จะผลักดันให้ไทยต้องปรับกลยุทธ์การส่งออกเพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดสหรัฐฯ

Chart 1: Thailand's 10M/2024 Exports by Country (Unit: Mn THB)

Source: Ministry of Commerce (MOC), Thailand

ทิศทางใหม่ของการลงทุนในเศรษฐกิจโลก

การพลิกผันของทรัมป์ให้ย้ายฐานการผลิตกลับสหรัฐฯ อาจส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ในไทยลดลง โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมอย่างอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า การลดลงของ FDI อาจทำให้ระดับการผลิตลดลง ส่งผลให้เกิดการสูญเสียตำแหน่งงาน และชะลอการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวม นอกจากนี้ การลดลงของ FDI ยังอาจจำกัดการพัฒนาทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความพยายามของไทยในการขยายฐานการผลิตและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าส่งออก

อย่างไรก็ตาม ความท้าทายเหล่านี้ยังเปิดโอกาสใหม่ ๆ ให้แก่ประเทศไทย บริษัทที่ต้องการย้ายฐานการผลิตออกจากจีนเพื่อหลีกเลี่ยงภาษี อาจมองประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางทางเลือก ด้วยการเสริมสร้างนโยบายการลงทุน ปรับปรุงกรอบการกำกับดูแล และส่งเสริมตัวเองในฐานะศูนย์กลางการผลิตในอาเซียน ประเทศไทยสามารถดึงดูดการลงทุนเหล่านี้และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมได้

การปรับตัวเชิงรุกในครั้งนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับประเทศไทย เพื่อสร้างเศรษฐกิจที่มีความยืดหยุ่นและยั่งยืน ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนของการค้าโลก

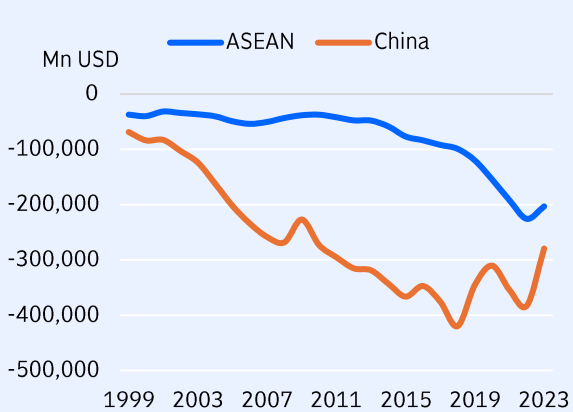
โอกาสใหม่ท่ามกลางความท้าทายระดับโลก

นโยบายการค้าของสหรัฐฯ ภายใต้การดำรงตำแหน่งสมัยที่สองของโดนัลด์ ทรัมป์ นำมาซึ่งทั้งความท้าทายและโอกาสสำหรับประเทศไทย แม้ว่านโยบายเหล่านี้จะสร้างแรงกดดันต่อความสามารถในการแข่งขันและการส่งออกของไทย แต่ก็เปิดโอกาสให้กับการส่งออกทดแทนและการลงทุนใหม่ ๆ ประเทศไทยจึงต้องใช้โอกาสนี้ในการเสริมสร้างฐานอุตสาหกรรมและเพิ่มความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจ

กลยุทธ์สู่ความสำเร็จ

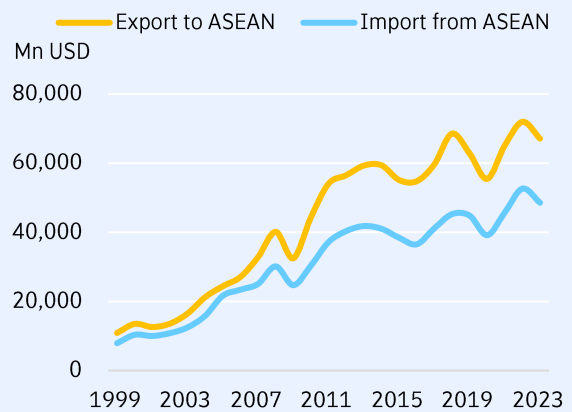
- การกระจายการส่งออกไปยังตลาดใหม่:** การลดการพึ่งพาสหรัฐอเมริกา เช่น สหรัฐฯ และจีน โดยการขยายไปยังตลาดเกิดใหม่ สามารถช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มความหลากหลายให้กับพอร์ตการส่งออกของไทย
- การดึงดูดการลงทุนใหม่:** การให้สิทธิประโยชน์แก่บริษัทที่ย้ายฐานการผลิตออกจากจีนเนื่องจากความตึงเครียดทางการค้า จะช่วยให้ประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางการผลิตชั้นนำในอาเซียน
- การใช้ประโยชน์ความเป็นกลางทางภูมิรัฐศาสตร์:** ท่าทีที่เป็นกลางทางภูมิรัฐศาสตร์ของไทยเป็นจุดแข็งเชิงกลยุทธ์ที่สามารถดึงดูดการค้าและการลงทุนจากผู้เล่นระดับโลกที่หลากหลาย
- การส่งเสริมการบูรณาการทางเทคโนโลยี:** การลงทุนในกระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลและการบูรณาการในห่วงโซ่อุปทานระดับโลกด้านเทคโนโลยีเกิด

Chart 2: U.S. Trade Balance with China and ASEAN, 1999-2023

Source: U.S. Census Bureau

Chart 3: Thailand's Trade with ASEAN, 1999-2023

Source: U.S. Census Bureau

ใหม่ เป็นสิ่งสำคัญในการรักษาความสามารถในการแข่งขันในภูมิภาคเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

เกราะป้องกันอุตสาหกรรมไทยในยุคการแข่งขัน

การดำเนินมาตรการป้องกันอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญในการปกป้องเศรษฐกิจของประเทศไทยจากการไหลเข้ามาของสินค้าราคาถูก การกำหนดอัตราภาษีและข้อบังคับที่เหมาะสมจะช่วยรักษาความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจในประเทศ พร้อมทั้งส่งเสริมการเติบโตในภาคสำคัญ เช่น เกษตรกรรม และเศรษฐกิจดิจิทัลที่กำลังเติบโต

กุญแจสู่ความสำเร็จในเวทีเศรษฐกิจโลก

ความเป็นกลางและเสถียรภาพทำให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายการลงทุนที่น่าสนใจ โดยเฉพาะในช่วงที่สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนทวีความรุนแรงขึ้น นักลงทุนทั่วโลกกำลังมองหาประเทศเศรษฐกิจที่เชื่อถือได้ ซึ่งเปิดโอกาสให้ประเทศไทยสามารถยกระดับบทบาทในฐานะผู้นำทางเศรษฐกิจในภูมิภาคได้ ด้วยการนำกลยุทธ์เหล่านี้มาใช้ การเสริมสร้างขีดความสามารถทางอุตสาหกรรมและการปกป้องธุรกิจในประเทศ ประเทศไทยสามารถเปลี่ยนความท้าทายระดับโลกให้เป็นโอกาสในการเติบโตอย่างยั่งยืนและเสริมสร้างความยืดหยุ่นในระยะยาว

บทสรุป: พลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส

ประเทศไทยเผชิญกับความท้าทายที่สำคัญจากนโยบายการค้าของสหรัฐฯ ภายใต้การนำของโดนัลด์ ทรัมป์ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจโลกที่มีผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานโลก ทำให้การแข่งขันทางการค้าทวีความรุนแรงขึ้น และอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างไรก็ตาม ความท้าทายเหล่านี้ยัง

เปิดโอกาสให้ประเทศไทยสามารถกระจายฐานเศรษฐกิจ เสริมความแข็งแกร่งให้กับภาคส่วนที่สำคัญ และขยายความสัมพันธ์ทางการค้ากับตลาดเกิดใหม่และประเทศที่มีศักยภาพสูง

นอกจากนี้ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน สนับสนุนความยั่งยืนในอุตสาหกรรมสำคัญ เช่น เกษตรกรรมและเศรษฐกิจดิจิทัลที่เติบโตอย่างรวดเร็ว และนำกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจที่ทันสมัยมาปรับใช้ การเสริมสร้างอุตสาหกรรมภายในประเทศ การพัฒนาขีดความสามารถทางเทคโนโลยี และการสร้างความร่วมมือในระดับภูมิภาคจะเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการเผชิญกับความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจโลก

ด้วยการส่งเสริมนวัตกรรม การวางแผนอย่างรอบคอบ และการมองการณ์ไกลในเชิงกลยุทธ์ ประเทศไทยสามารถเปลี่ยนความท้าทายเหล่านี้ให้กลายเป็นโอกาสได้ แนวทางนี้จะช่วยให้ประเทศสามารถรักษาการเติบโตที่ยั่งยืน เสริมความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก และสร้างความมั่งคั่งในอนาคต ในโลกที่ผู้นำมีความคุ้นเคย แต่สถานการณ์ทางเศรษฐกิจโลกกลับไม่เหมือนเดิม ความสามารถในการปรับตัวของประเทศไทยจะเป็นกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จ

Anotai Buddhari
Anotai.Buddhari@bangkokbank.com
Thaksin Saeteaw
Thaksin.Saeteaw@bangkokbank.com

Strategic Outlook and
Transformation Management
Office of the President